

Áfangaskýrsla 1

Fjarstýring íslenskra leyfishafa

**Nefnd Í.R.A. um stefnumótun
í fjaraðgangsmálum**

18. apríl 2013

*Yngvi Harðarson, formaður, TF3Y
Kristján Benediktsson, TF3KB
Vilhjálmur Þór Kjartansson, TF3DX*

Formáli

Með erindisbréfi dagsettu 18. september 2012 voru Yngvi Harðarson TF3Y, Kristján Benediktsson TF3KB og Vilhjálmur Þór Kjartansson TF3DX skipaðir í nefnd Í.R.A. um stefnumótun í fjaraðgangsmálum.

Fyrsti fundur nefndarinnar, með formanni Í.R.A. Jónasi Bjarnasyni TF3JB, var haldinn mánuði síðar. Síðan hafa verið haldnir 6 vinnufundir, auk þess sem skipst hefur verið á upplýsingum og hugmyndum með tölvupósti.

Í erindisbréfi stjórnar ÍRA til nefndarinnar segir:

„Stjórn Í.R.A. telur, að félagið þurfi að mynda sér formlega skoðun í málum er varða fjaraðgang leyfishafa [almennt] að fjarskiptabúnaði innan landsins og t.d. þegar íslenskur leyfishafi hefur sambönd um eigin stöð innanlands, staddur erlendis.“

Þetta er megin viðfangsefni nefndarinnar. Enn fremur segir:

„Starfshópnun er í sjálfsvald sett, að taka til umfjöllunar þau önnur tilvik sem hann telur skipta máli fyrir stefnu félagsins í þessum efnun.

Vegna eðlis verkefnisins, eru starfshópnun ekki settar sérstakar tímaskorður í vinnu sinni, en jákvætt er að hópurinn annist kynningu á umfjöllunarefni sínu á aðalfundi félagsins sem haldinn verður í maí 2013“.

Með hliðsjón af þessu skiptir hópurinn umfjöllun sinni í áfanga. Fyrsti hluti varðar fjaraðgang íslenskra leyfishafa. Þessi áfangaskýrsla sem hér sér dagsins ljós lýsir niðurstöðum nefndarinnar í því efni.

1. Fjarstýring íslensks leyfishafa

1.1 Skilgreining á íslenskum leyfishafa

Nauðsynlegt er að ljóst sé hvað átt sé við með orðunum íslenskur leyfishafi. Í því samhengi sem hér um ræðir er einungis átt við handhafa amatörleyfis.

Niðurstaða nefndarinnar:

Nefndin telur að íslenskur leyfishafi sé hver sá radíóamatör sem hefur íslenskt leyfi af því tagi sem íslenskir ríkisborgarar hljóta að afloknu prófi hér. Því fylgir íslenskt kallmerki.

Rökstuðningur

Reglugerð um starfsemi radíóáhugamanna (348/2004) kveður á um með hvaða hætti sé hægt að veita slíkt leyfi. Í 3. gr. segir meðal annars:

"Íslenskir ríkisborgarar geta sótt um leyfi radíóáhugamanna og sömuleiðis erlendir ríkisborgarar sem dvelja hér langdvölum".

Þessir verða íslenskir leyfishafar, aðrir ekki.

Erlendir ríkisborgarar sem setja sig hér niður um lengri tíma geta sótt um og hlotið íslenskt leyfi með þrennum hætti. Þeir geta;

- i) tekið íslenskt próf, sem leiðir af tilvitnun í 3. gr. hér að ofan
- ii) framvísað samræmdu prófskírteini, HAREC
- iii) framvísað erlendum réttindum sem Póst- og fjarskiptastofnun telur fullnægjandi

Liðir ii) og iii) eru samkvæmt 9. grein reglugerðarinnar. Í öllum tilvikum gildir það sem segir fremst í 3. gr.:

"Póst- og fjarskiptastofnun gefur út leyfi radíóáhugamanna að fengnum umsóknum. Stofnunin skal leita umsagnar félagsins Íslenskir radíóamatörar áður en leyfi er gefið út".

Hvað varðar umsögn Í.R.A. í tilfelli liðar iii) er eðlilegt að ÍRA miði umsögn sína við íslenskar kröfur og hafi HAREC til hliðsjónar.

Erlendir ferðamenn og gestir til skemmri dvalar falla ekki undir skilgreiningu nefndarinnar á íslenskum leyfishafa. Um þá gilda sérreglur. Í 9. gr. stendur meðal annars:

" Þeir sem dvelja skamman tíma hér á landi og hafa aflað sér CEPT leyfisbréfs radióáhugamanns í heimalandi sínu geta starfrækt far- eða burðarstöð í samræmi við leyfisbréfið í allt að þrjú mánuði. Heimildin til að starfrækja búnaðinn á Íslandi gildir þó ekki lengur en leyfisbréfið. Radióáhugamönnum með erlend réttindi sem uppfylla ákvæði þessarar málsgreinar er einnig heimilt að starfrækja búnað íslenskra radióáhugamanna innan marka leyfis síns".

Í þessari málsgrein er átt við radióáhugamenn sem uppfylla ákvæði greinarinnar, ekki réttindi sem gera það. Þeir þurfa að dvelja hér í skamman tíma og hafa aflað sér CEPT leyfisbréfs í heimlandinu.

Hér er talað um heimild sem er bundin við 3 mánuði hið mesta, ekki íslenskt leyfi. Það er hins vegar gert í niðurlagi 9. greinar:

" Radióáhugamenn sem dvelja hér lengur en þrjú mánuði og geta framvísað samræmdu prófskírteini, sbr. 5. gr. (HAREC, innskot nefndar), geta sótt um íslenskt leyfi og sömuleiðis aðrir radióáhugamenn með erlend réttindi sem Póst- og fjarskiptastofnun telur fullnægjandi".

Hér er átt við þá sem falla undir liði ii) og iii) að ofan. Þeir hljóta íslenskt leyfi.

Gestir, hinsvegar, hljóta heimild byggða á erlendu leyfi. Þessi munur á orðalagi ýtir undir þá skoðun nefndarinnar að þeir sem dvelja hér skamman tíma geti ekki fallið undir hugtakið íslenskur leyfishafi, enda fá þeir ekki íslenskt kallmerki eins og í 8. gr. segir:

"Radióáhugamenn með erlend réttindi sem starfrækja búnað sinn hér á landi í samræmi við 2. mgr. 9. gr. skulu skeyta bókstöfunum TF ásamt skástriki framan við kallmerki sem þeim hefur verið úthlutað í heimalandi sínu. Aðrir radióáhugamenn með erlend réttindi sem fá tímabundið leyfi hér á landi skulu skeyta skástriki og bókstöfunum TF aftan við kallmerki sem þeim hefur verið úthlutað í heimalandi sínu".

1.2 Íslenskur leyfishafi staddur hérlendis, eigin sendir í íslenskri lögsögu

Niðurstaða nefndarinnar:

Íslenskur leyfishafi staddur hérlendis getur fjarstýrt eigin sendi í íslenskri lögsögu.

Rökstuðningur

Heimildir radióamatöra eru skilgreindar í 4. gr. regulgerðar um starfsemi radióáhugamanna (348/2004) þannig:

"Radióáhugamönnum er heimilt að stunda fjarskipti í þeim tíðnisviðum sem talin eru upp í viðauka í samræmi við tegund leyfis" og

"Radíóáhugamönnum er heimilt að setja saman búnað fyrir þráðlaus fjarskipti í eigin þágu og þurfa ekki gerðarsamþykki fyrir slíkum búnaði".

Reglugerðin greinir ekki milli stöðva sem er stýrt á staðnum og stöðva sem er fjarstýrt. Það þekktist þó annars staðar, t.d. í reglum Bretlands og Bandaríkjanna. Þar er heimildar til fjarstýringar sérstaklega getið og hún leyfð.

Í 7. gr. er fjallað um staðsetningu búnaðar:

" Í leyfisbréfi skal koma fram hver sé notkunarstaður búnaðar leyfishafa nema þegar um far- eða burðarstöð er að ræða. Tilkynna skal Póst- og fjarskiptastofnun þegar í stað um nýtt aðsetur leyfishafa. Leyfishöfum er heimilt að flytja búnað sinn tímabundið á annan stað".

Hér liggur í orðanna hljóðan sá skilningur að notkunarstaður búnaðar sé að jafnaði aðsetur leyfishafa. Það kemur ekki í veg fyrir að leyfishafi fjarstýri stöð sinni þegar hann er ekki heima, eða um stutta vegalend á sinni torfu. Ef leyfishafi vill setja upp búnað utan síns aðseturs ætti að sækja sérstaklega um leyfi til þess nema um tímabundinn flutning sé að ræða. Löng hefð er fyrir leyfisveitingum vegna endurvarpa og notkunar búnaðar á sérstökum dvalarstað eins og sumarbústað.

Engin ákvæði eru um hömlur á tengingu búnaðar við aðrar fjarskiptaleiðir eins og veraldarvefinn, en skil milli tækja radíóamatörs og annarrar þjónustu þurfa eðli málsins samkvæmt að uppfylla skilmála sem til slíkra skila eru gerðir.

1.3 Íslenskur leyfishafi staddur hérlendis, aðrir amatörsendar í íslenskri lögsögu

Niðurstaða nefndarinnar:

Íslenskur leyfishafi staddur hérlendis getur, innan heimilda síns eigin leyfis, fjarstýrt hvaða amatörsendi sem er í íslenskri lögsögu.

Rökstuðningur

Þetta fellur undir áður nefnda tilvitnun í 4. gr.:

"Radíóáhugamönnum er heimilt að stunda fjarskipti í þeim tíðnisviðum sem talin eru upp í viðauka í samræmi við tegund leyfis".

Alla tíð hefur sambærileg notkun tækja annarra amatöra tíðkast við heimsóknir þeirra á milli.

1.4 Íslenskur leyfishafi staddur erlendis, amatörsendar í íslenskri lögsögu

Niðurstaða nefndarinnar:

Íslenskur leyfishafi staddur erlendis getur, innan heimilda síns eigin leyfis, fjarstýrt hvaða amatörsendi sem er í íslenskri lögsögu með tiltækum fjarskiptaleiðum.

Rökstuðningur

Hvað íslensk fjarskiptayfirvöld varðar er enginn munur á þessu og 1.3. Leyfishafinn er sjálfur ábyrgur fyrir því að fjarskiptaleiðir sem hann notar til Íslands í þessum tilgangi séu honum heimilar í viðkomandi landi.

1.5 Íslenskur leyfishafi, sendar utan íslenskrar lögsögu

Niðurstaða nefndarinnar:

Hvort sem leyfishafi er staddur hérlendis eða erlendis, er þetta alfarið háð reglum í landinu þar sem sendirinn er staðsettur. Honum ber að kynna sér þær.

Rökstuðningur

Íslensk leyfi eða reglur veita engar heimildir í lögsögu annarra ríkja, nema þarlend yfirvöld heimili það, hvort sem er einhliða eða með samkomulagi milli þjóða.

Það er kappsmál íslenskra amatöra að menn noti ekki íslensk kallmerki, með viðeigandi viðskeytum, í öðrum löndum án þess að hafa gengið úr skugga um að það sé heimilt.

1.6 Íslenskur leyfishafi og fjarstýrð viðtæki

Niðurstaða nefndarinnar:

Engar hömlur eru á því að íslenskur leyfishafi fjarstýri viðtæki innan íslenskrar lögsögu eins og honum væri heimilt að nota það með beinum hætti. Sama á við um aðra áhugamenn sem ekki hafa sendileyfi.

Mörg viðtæki eru aðgengileg á veraldarvefnum, sem íslenskur leyfishafi getur notað þó hann hafi ekki heimild til sendingar í viðkomandi landi. Í þeim tilfellum er það á hans ábyrgð að reglur þess lands séu virtar.

Rökstuðningur

Notkun leyfishafa á viðtæki hangir saman við það að *stunda fjarskipti*. Stuttbylgjuhlustun hefur alltaf verið mikilvægur þáttur í áhugamenskunni og gjarnan undirbúningur fyrir amatörleyfi.

Í sumum löndum eru meiri kvaðir á notkun viðtækja en Íslendingar eiga að venjast.

1.7 Eiginleikar fjarstýrðrar stöðvar

Ekki eru fyrirmæli í núverandi reglugerð um sérstaka eiginleika eða búnað fjarstýrðrar stöðvar. Hún þarf þó að uppfylla sömu kröfur um rétta notkun og hreinleika sendingar sem ella væri.

Nefndin leggur til að Í.R.A. útbúi ábendingar í þessu skyni þar sem hugað væri að:

- a) hættu á að óviðkomandi nái valdi á stöðinni
- b) hreinleika sendingar, þ.m.t. mótunar
- c) hættu á að sending fari óvart fram utan tíðniheimilda
- d) hættu á að stöðin leggist í stjórnlausu sendingu
- e) hættu á íkveikju sem stafar af d)

1.9 Kallmerki

Þegar íslenskur leyfishafi sækir annan heim og notar stöð hans, hefur það gjarnan verið samkomulagsatriði milli þeirra hvort kallmerkið er notað. Að óbreyttu mælir nefndin með því að sama verði viðhaft í tilfelli fjarstýringar. Nefndin telur að handhafi þess kallmerkis sem er notað sé þar með ábyrgur fyrir starfrækslunni.

Ef leyfishafi notar kallmerki sitt til fjarstýringar á sendi utan þess svæðis sem númerið í kallmerkinu gefur til kynna, telur nefndin að það sé hliðstæða við eftirfarandi málsgrein í 8. gr.:

"Þegar leyfishafi notar búnað sinn tímabundið á nýjum stað skal hann bæta við kallmerki sitt skástriki og tölustaf sem gefur til kynna svæðið sem hann er fluttur til".

Nefndin telur að orðalagið "*sem hann er fluttur til*" vísi til búnaðarins, ekki leyfishafans, enda er áður búið að fjalla um aðsetursskipti leyfishafa í 7. gr.

1.10 Reglugerðin

Nefndin telur að núgildandi reglugerð sé góð. Hún tekur vel á lykilatriðum án þess að fara í smáatriði, eins t.d. reglur Bretlands og Bandaríkjanna sem áður eru nefndar. Nefndin telur því, eins og rökstutt er að ofan, að reglugerðin leyfi fjarstýringu íslensks leyfishafa eins og hún er. Við næstu endurskoðun mætti huga að því hvort þörf sé ákvæða um fjarstýringu. Þá kæmi sér vel að hafa af henni nokkra reynslu.

Fleiri lönd hafa einfaldað reglugerðir sínar, t.d. er sú norska síst ítarlegri en sú íslenska. Það er skoðun nefndarinnar að þeim löndum fari fjölgandi sem leyfa notkun fjarstýringar með einhverjum hætti og að það sé í takt við tæknilega þróun.